

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucam:

- I. naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż zarzut naruszenia prawa do zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. o sygn. akt mógłby być podstawą skargi konstytucyjnej jedynie wówczas gdyby skarżący dysponował orzeczeniem stwierdzającym brak możliwości jego zaskarżenia, podczas gdy podstawą do wniesienia skargi konstytucyjnej jest posiadanie przez skarżącego ostatecznego orzeczenia, a taki walor ostateczności posiada orzeczenie z czerwca 2020 r.,
- II. niewłaściwe zastosowanie art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy skutkujące odmową nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w okolicznościach, w których skarga konstytucyjna z dnia 9 kwietnia 2021 r. spełnia wymogi określone w ustawie, a w szczególności zawiera wskazanie naruszonych praw konstytucyjnych oraz sposobu ich naruszenia, skarżący dysponuje ostatecznym orzeczeniem Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. o sygn. akt oraz skarżący nie musiał podejmować próby uzyskania orzeczenia rozstrzygającego o niedopuszczalności wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego, stąd też w konsekwencji - według skarżącego - zastosowanie powinien znaleźć art. 61 ust. 2 ustawy o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu,
- III. naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że zarzut określony w pkt 2 skargi konstytucyjnej z dnia 9 kwietnia 2021 r. nie mieści się w zakresie właściwości Trybunału Konstytucyjnego, podczas gdy rozpatrzenie powyższego zarzutu było w kognicji Trybunału Konstytucyjnego.

Uzasadnienie

W skardze konstytucyjnej z dnia 9 kwietnia 2021 r. skarżący wniósł o:

1. stwierdzenie niezgodności przepisu art. 306 § 1a, art. 426 § 1 oraz art. 465 § 1 i 2 w związku z art. 459 § 1 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.), zwanego dalej kpk, z art. 176 ust. 1 w związku z art. 78, art. 45, art. 77 ust. 2 oraz z art. 2 Konstytucji, poprzez ograniczenie prawa do sądu w związku z brakiem środka odwoławczego umożliwiającego zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie nieuwzględnienia zażalenia i utrzymania w mocy postanowienia o umorzeniu śledztwa zatwierdzonego przez Prokuratora Rejonowego, skutkujące pozbawieniem skarżącego możliwości dokonania właściwej kontroli instancyjnej poprzez zaskarżenia orzeczenia Sądu I Instancji,
2. stwierdzenie, że art. 297 § 1 kpk oraz art. 433 § 1 i 2 kpk w związku z art. 4 i 7 kpk w zakresie prowadzenia postępowania przygotowawczego, na podstawie którego sąd orzekł ostatecznie o prawach skarżącego naruszając zasadę rzetelnego procesu, bezstronności oraz obiektywizmu, jak również naruszając prawo skarżącego do

równości wobec prawa oraz prawo do sądu, jest sprzeczny z art. 33 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 21 września 2021 r. o sygn. akt Ts 107/21 odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Skarżący nie zgadza się z powyższym orzeczeniem.

Ad. I.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Z powyższego przepisu wynikają dwa ograniczenia dopuszczalności skargi konstytucyjnej. Pierwsze wiąże się z koniecznością wyczerpania przez skarżącego zwykłego toku instancji, co też zostało wykonane przez skarżącego. Drugie ogranicza przedmiot kontroli sprawowanej przez Trybunał Konstytucyjny do podstawy prawnej „ostatecznego” rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie skarżącego.

Wymóg wyczerpania toku instancji wiąże się z zasadą subsydiarności skargi konstytucyjnej, zgodnie z którą sięgnięcie do tego środka zaskarżenia jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy skarżący nie dysponuje już żadnym innym proceduralnym środkiem prawnym, który umożliwiłby naprawę rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie skarżącego (tak postanowienie TK z 3.7.2007 r., SK 4/07, OTK-A 2007, Nr 7, poz. 83). Skarżący musi wyczerpać środki należące do normalnego toku instancyjnego, sięgając po skargę konstytucyjną na zasadzie swego rodzaju ultima ratio, ostatniej szansy dochodzenia praw i wolności naruszonych przez zastosowanie niekonstytucyjnego przepisu.

Zgodnie z postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lipca 2020 r. o sygn. akt Ts 40/20 (Legalis): *Jedną z cech skargi konstytucyjnej jest jej subsydiarność. Oznacza to, że skarga nie może być rozpoznana tak długo, jak długo toczą się postępowania przed sądami powszechnymi. Taki charakter skargi wynika z regulacji konstytucyjnej i ustawowej. Art. 79 ust. 1 Konstytucji i zawarta tam regulacja pozostaje w związku z konstytucyjnymi kompetencjami sądownictwa (art. 177 i art. 184), a także z podmiotowym prawem do rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Dopuszczenie ingerencji Trybunału Konstytucyjnego w sprawie niezakończonych ostatecznie przez organy lub sądy mogłoby oznaczać, że Trybunał korzysta z uprawnień niemieszczących się w jego kognicji.*

Odnosząc się do cechy „ostateczności” orzeczenia, o której mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, należy uznać, iż pojęcie to nie daje się wyjaśnić na płaszczyźnie konstytucyjnej. Ustrojodawca nie przyjął autonomicznego rozumienia tego pojęcia, lecz dokonał jedynie pewnego uogólnienia przesłanek właściwych poszczególnym procedurom. Zgodnie z wiodącym stanowiskiem pojęcie to zbliża się do pojęcia prawomocności. Do takiego wniosku skłaniają zarówno brzmienie art. 77 ust. 1 ustawy,

zgodnie z którym "skargę konstytucyjną, zwaną dalej "skargą", wnosi się po wyczerpaniu przez skarżącego drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w terminie 3 miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia", jak również brzmienie art. 46 ust. 1 TKU97, zgodnie z którym skarga może być wniesiona "w ciągu 3 miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia" (Z. Czeszejko-Sochacki, Skarga konstytucyjna w prawie polskim, s. 44).

W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje się w związku z tym, że wykładnia gramatyczna uchylonego art. 46 ust. 1 TKU97 daje podstawy do przyjęcia, iż prawomocny wyrok to nic innego, jak jeden z „rodzajów ostatecznego rozstrzygnięcia" (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 9.4.2008 r., TS 284/06, OTK-B 2008, Nr 2, poz. 61). **Ustalenia ostateczności rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego należy zatem dokonywać z uwzględnieniem procedury, w ramach której zapadło dane orzeczenie.** Należy przy tym zauważyć, że wymóg wyczerpania drogi prawnej odnosi się jedynie do wymogu wyczerpania zwykłego toku instancji. Skarżący nie musi tym samym skorzystać ze wszystkich dostępnych mu środków zaskarżenia.

Z treści art. 79 ust. 1 Konstytucji nie wynika jakoby z ostatecznego orzeczenia miało wynikać brak możliwości jego zaskarżenia.

Niezależnie od powyższego z zapisu zamieszczonego przez Sąd Rejonowy w W na drugiej stronie postanowienia z czerwca 2020 r. wynika w sposób jednoznaczny, iż skarżącemu nie przysługuje zażalenie. Tym samym wbrew twierdzeniom Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie z czerwca 2020 r. stwierdza brak możliwości jego zaskarżenia przez co skarżący został pozbawiony możliwości dokonania właściwej kontroli instancyjnej poprzez zaskarżenia orzeczenia Sądu Rejonowego w W .

Biorąc powyższe pod uwagę Trybunał Konstytucyjny wydając zaskarżone postanowienie dopuścił się naruszenia art. 79 ust. 1 Konstytucji poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż zarzut naruszenia prawa do zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. o sygn. akt mógłby być podstawą skargi konstytucyjnej jedynie wówczas gdyby skarżący dysponował orzeczeniem stwierdzającym brak możliwości jego zaskarżenia, podczas gdy podstawą do wniesienia skargi konstytucyjnej jest posiadanie przez skarżącego ostatecznego orzeczenia, a taki walor ostateczności posiada orzeczenie z czerwca 2020 r.

Ad. II.

Zgodnie z art. 306 § 1a kpk na postanowienie o umorzeniu śledztwa przysługuje zażalenie stronom, instytucji państwowej lub samorządowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie oraz osobie, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie określonym w art. 228-231, art. 233, art. 235, art. 236, art. 245, art. 270-277, art. 278-294 lub w art. 296-306 Kodeksu karnego, jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a skutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Z kolei zgodnie z art. 426 § 1 kpk od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 465 § 1 i 2 kpk stanowi, że przepisy dotyczące zażaleń na postanowienia sądu stosuje się odpowiednio do zażaleń na postanowienia prokuratora i prowadzącego postępowanie przygotowawcze, a na postanowienie prokuratora przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Zgodnie z art. 459 § 1 i 3 kpk na postanowienia sądu zamykające drogę do wydania wyroku przysługuje zażalenie stronom, a także osobie, której postanowienie bezpośrednio dotyczy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Przedstawione powyżej przepisy kpk (tj. art. 306 § 1a, art. 426 § 1, art. 465 § 1 i 2, art. 459 § 1 i 3) nie przewidują możliwości zaskarżenia postanowienia Sądu I Instancji w przedmiocie nieuwzględnienia zażalenia i utrzymania w mocy postanowienia o umorzeniu śledztwa zatwierdzonego przez Prokuratora Rejonowego w W .

Brzmienie powyższych przepisów, wyłączające możliwość zażalenia postanowienia Sądu Rejonowego w W rozpoznającego zażalenie na postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania w sprawie nie realizuje zasady z art. 176 Konstytucji RP (dwuinstancyjności postępowania), a skarżący został tym pozbawiony prawa do pełnego i bezstronnego rozpoznania swojej sprawy.

Tym samym wbrew ustaleniom Trybunału Konstytucyjnego postanowienie Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. o sygn. akt utrzymujące w mocy postanowienie Prokuratura Rejonowego w W z grudnia 2019 r. o sygn. akt jest orzeczeniem ostatecznym i niezaskarżalnym. Poprzez wydanie powyższego orzeczenia został zakończony zwykły tok instancji przewidziany w przepisach kodeksu postępowania karnego.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż w momencie złożenia skargi konstytucyjnej nie pojawiły się żadne nowe okoliczności, dowody oraz fakty, które uprawniałyby skarżącego do wznowienia postępowania przygotowawczego.

Tym samym postanowienie Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. o sygn. akt ma walor orzeczenia ostatecznego w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie wniesienie środka odwoławczego od orzeczenia sądu odwoławczego, wydanego na skutek odwołania (z wyjątkiem orzeczeń wymienionych w art. 426 § 2 kpk), nie wywołuje żadnych skutków prawnych, a zwłaszcza nie obliguje sądu do podjęcia jakichkolwiek czynności procesowych. W wypadku wniesienia zażalenia w odniesieniu do postanowień nieprzewidzianych w art. 426 § 2 kpk nie jest dopuszczalne stosowanie przepisu art. 429 § 1 kpk, bowiem przepis ten nie ma zastosowania przed sądem odwoławczym. Brak jest zatem w szczególności podstawy prawnej do wydania zarządzenia o odmowie przyjęcia omawianego środka odwoławczego w trybie określonym w art. 429 § 1 kpk przez prezesa sądu odwoławczego (albo przewodniczącego wydziału lub upoważnionego sędziego sądu odwoławczego; zob. post. SN z 22.3.2000 r., V KZ 23/00, OSNKW 2000, Nr 5–6, poz. 52, z glosą częściowo aprobującą R. Kmiecika, OSP 2001, Nr 2, poz. 29 i M. Czekała, Prok. i Pr. 2001, Nr 4, s. 105; także post. SN z 13.6.2000 r., III KZ

61/00, OSProk. i Pr. 2000, Nr 11, poz. 8; post. SN z 12.6.2000 r., II KZ 65/00, OSProk. i Pr. 2000, Nr 11, poz. 7; post. SA w Rzeszowie z 27.10.1998 r., II AKz 116/98, OSProk. i Pr. 1999, Nr 6, poz. 25; post. SN z 7.12.2004 r., III KZ 34/04, OSNwSK 2004, Nr 1, poz. 2270; post. SN z 2.8.2007 r., WZ 21/07, OSNwSK 2007, Nr 1, poz. 1776; post. SN z 9.8.2007 r., WZ 27/07, OSNwSK 2007, Nr 1, poz. 1808; post. SA w Krakowie z 13.8.2007 r., II AKz 379/07, KZS 2007, Nr 9, poz. 76).

Z racji powyższego skarżący nie mógł zaskarżyć postanowienia Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. albowiem obowiązujące przepisy prawa nie przewidują takiego środka zaskarżenia. Chybione jest zatem twierdzenie Trybunału Konstytucyjnego zgodnie, z którym skarżący powinien podjąć próbę uzyskania orzeczenia rozstrzygającego o niedopuszczalności wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego.

Reasumując Trybunał Konstytucyjny dokonał niewłaściwego zastosowania art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy skutkującego odmową nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w okolicznościach, w których skarga konstytucyjna z dnia 9 kwietnia 2021 r. spełnia wymogi określone w ustawie, a w szczególności zawiera wskazanie naruszonych praw konstytucyjnych oraz sposobu ich naruszenia, skarżący dysponuje ostatecznym orzeczeniem Sądu Rejonowego w W z czerwca 2020 r. o sygn. akt oraz skarżący nie musiał podejmować próby uzyskania orzeczenia rozstrzygającego o niedopuszczalności wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w W

W ocenie skarżącego zastosowanie powinien znaleźć art. 61 ust. 2 ustawy co uzasadnia uwzględnienie niniejszego zażalenia i zmianę zaskarżonego orzeczenie poprzez nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Ad. III.

W ocenie skarżącego zarzut określony w pkt 2 skargi konstytucyjnej z dnia 9 kwietnia 2021 r. mieści się w zakresie właściwości Trybunału Konstytucyjnego wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, co też uzasadnia nadanie dalszego biegu przedmiotowej skardze konstytucyjnej. Skarżący formułując powyższy zarzut miał wyłącznie na celu sprawdzenie konstytucyjności wskazanych aktów stosowania prawa, a nie obciążanie Trybunału Konstytucyjnego nadzorem judykacyjnym nad Sądem Rejonowym w W

Tym samym Trybunał Konstytucyjny dopuścił się naruszenia art. 79 ust. 1 Konstytucji poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że zarzut określony w pkt 2 skargi konstytucyjnej z dnia 9 kwietnia 2021 r. nie mieści się w zakresie właściwości Trybunału Konstytucyjnego, podczas gdy rozpatrzenie powyższego zarzutu było w kognicji Trybunału Konstytucyjnego.

Z przedstawionych względów wniesienie zażalenia jest w pełni uzasadnione.

Z uszanowaniem

Załączniki:

- 4 odpisy zażalenia.

Anna Antkowiak
Adw. Prawny
KRS 574